



CHARAKTERISTIKA ŘEK

Polsko-české pohraničí vymezené tokem řeky **Olše** je místem lokálního prolinání kultur dvou národů, polského a českého, v této oblasti se společnou regionální identitou založenou na kultuře, tradici a historii. Díky všem těmto vazbám a závislostem vznikla přehraníční homogenita **Těšínského Slezska** – historického území nacházejícího se v Polsku a České republice (Těšínské Slezsko, Śląsk Cieszyński), jehož centrum tvoří město Cieszyń a řeka Olše (Olza).

Pod českým městem Karviná se do řeky Olše vlévá **Szotkówka** – malá říčka, dlouhá pouhých 20 km, protékající slezskou oblastí zvanou **Země horní Odry**. Jedná se o turisticky atraktivní region v jihozápadní části Slezského vojvodství, na hranicích s Českou republikou a Opolským vojvodstvím, který se rozkládá podél horního toku řeky Odry a jejího povodí, a je proslulý zelenými lesy, četnými vodními nádržemi a slezskými tradicemi, včetně kulinařských.



Szotkówka, fot. Jakub Krawczyk

SZOTKÓWKA – NEOBJEVENÁ ŘEKA

Szotkówka je malá říčka s velmi čistou vodou, která je pravostranným přítokem řeky Olše. Řeka teče lině a krásně se klikatí mezi loukami a lesy. Vodácká stezka na řece Szotkówe začíná ve městě Jastrzębie-Zdrój a vede 10 km k ústí této řeky do Olše. V tomto úseku se nachází několik vhodných míst, kde si můžete naplánotat odpočinek, případně začít sjezd, zejména pokud plánujete pokračovat po řece Olši. Szotkówka je mělká, má klidný, meandrující tok, takže sjezd řekou je zde rekreační a vhodný pro rodiny s dětmi. Důležité: v některých úsecích řeky může být hladina vody periodicky velmi nízká. Před výběrem úseku doporučujeme se na to zeptat organizátora sjezdu.

OLŠE (OLZA) – ČESKO-POLSKÁ ŘEKA

Olše je mezi řekami Slezského vojvodství jedinečná, protože tvoří hranici mezi Polskem a Českou republikou. Řeku využívají vodáci z obou zemí. Sjíždět řeku Olši můžete začít již v Karvině a odtud se vydat po řece směrem k jejímu soutoku s Odrou. Na polské straně se můžete vydat na sjezd na jednom z míst, kde se spouští kajaky na řece Szotkówka, která je jedním z přítoků řeky Olše. Vodácká stezka na řece Olši je značená na úseku dlouhém **10,5 km** – od ústí řeky Szotkóvky k soutoku Olše s Odrou. V tomto úseku řeka teče přesně podél česko-polské hranice, ale v krátkém úseku dlouhém asi 3 km protéká územím České republiky v blízkosti obce Věřňovice. Konec sjezdu je možný cca. 0,5 km za soutokem Olše s Odrou, v Zabełkowie.



Olše (Olza), fot. fot. Jastrzębski Challenge

VYBRANÉ TURISTICKÉ ATRAKCE A CÍLE

JASTRZĘBIE-ZDRÓJ. V srdci tohoto hornického města se nachází **Lázeňský park**. Tento 18hektarový park se nachází ve čtvrti Zdrój a je skutečnou chloubovou města. Právě zde se nachází většina památek města Jastrzębie a konají se zde kulturní akce. Zároveň je to prostor, kde jsou přítomny živé vzpomínky na lázeňskou historii města. Lázeňský park však není jedinou přírodní enklávou v Jastrzębi-Zdroji. Řeka – **Szotkówka** protékající Jastrzębie Vás překvapí čistotou vody a krásnou okolní přírodou. Během sjezdů pořádaných na řece Szotkówe je možné pozorovat četná stanoviště vodního ptactva a stopy po činnosti bobrů. V severní části Jastrzębie-Zdroje protéká Szotkówka nepoužívaným důlním dílem a vytváří krásnou záplavovou oblast obklopenou zelení. Nad touto vodní nádrží se nachází **Szymańcówka** – přístav a rekreační oblast na soukromém pozemku. Odtud je možné vyrazit na kajakový výlet po řece Szotkówe, a to s využitím služeb organizátora sjezdů, v budově bývalých hornických lázní dolo „Moszczenica“. Nachází se zde informační centrum a velmi zajímavá multimediální expozice „Carbonarium“ o historii, vývoji a kultuře Horního Slezska.



Jastrzębie-Zdrój, Lázeňský park, fot. T. Renk

ŽELEZNÁ CYKLOTRASA. Cyklistický okruh, který vede podél česko-polské hranice, konkrétně přes území pěti obcí: Godów, Jastrzębie-Zdrój a Żebrzydowice, a také Karviná a Petrovice u Karviné. Hlavní okruh Železná cyklotrasa měří 55 km, nejkratší varianta je 34 km dlouhá. Stezka má velmi dobrou infrastrukturu, trasa je dobře značená a povrch je zpevněný, takže je snadná a vhodná pro výlety s dětmi. Část trasy vede po bývalých železničních tratích, které daly stezce jméno. Železná cyklotrasa je považována za jednu z nejlepších ve Slezském vojvodství.



Železná cyklotrasa, fot. Damian Berkowski (rowerowenopolsku.pl)



Románská rotunda v Těšíně, fot. Tomasz Renk

TURISTICKÉ STEZKY A LYŽAŘSKÁ STŘEDISKA V TĚŠÍNSKÉM SLEZSKU. Většina turistických středisek v příhraniční oblasti Těšínského Slezska je výborným východním bodem pro turistiku v Beskydech, a to jak na polské, tak na české straně hor. Spojují jednotlivé vrcholy a četné horské chaty, které se u nich nacházejí. Turistické trasy jsou v této oblasti dobře značené a do hor se lze vydat z každého turistického střediska. Během túry se můžete kochat nádhernými panoramaty. Tradice horského krajkářství a pastevečství se pěstují zejména v Koniakowě, Istebně a Jaworzyně. Působí zde Centrum pastevečské kultury a **Muzeum koniakowské krajky**. Ve Slezských Beskydech, v Ustroni, začíná **Hlavní beskydská stezka** – turistická trasa o délce 502 km, která vede až do vesnice Wołosate v Bieszczadech v jihovýchodním cípu Polska. Největší **lyžařská střediska** v Těšínském Slezsku se nacházejí ve městech **Wisła** a **Ustron**, ale velmi dobře upravené sjezdovky najdete i na dalších místech, např. v obcích **Istebna** a **Brenna**.



Na horské stezce v Beskydech, fot. wiczanuladzka.pl



Lyžařské středisko Wisła-Cienków, fot. Stacja Narciarska Cienków

HRADY A ZÁMKY U ŘEKY PIOTRÓWKY Piotrówka je téměř 32 km dlouhý potok, pravostranný přítok Olše, pramenící u těšínských obcí Pastwiska a Zamarsk a vlévající se do Olše již na české straně, v Petrovích Závadě v okrese Karviná. Jeho více než 6 km dlouhý úsek (od Skrbenska po ústí) tvoří polsko-českou hranici a před rokem 1918 byl také hranicí mezi rakouským Těšínským Slezskem a pruským Horním Slezskem. Údolí



Zámek v Koniczých Malých, fot. T. Renk



Zámek v Koniczých Velkých, fot. T. Renk

Piotrówky je velmi malebné, vzhlédající kopce Těšínského podhůří, poseté četnými rybníky a lesy. Turistickou přitažlivost však určují především jeho památky, zejména hrady a zámky rozetné ve vzdálenosti asi 8,5 km: v Koniczých Wielkich, Koniczých Malých, Żebrzydowicích a Petrovích u Karviné.

DŘEVĚNÉ KOSTELY. V oblasti Těšínského Slezska a údolí Horní Odry se nachází mnoho památek Slezské cesty dřevěné architektury. V bezprostřední blízkosti řeky Szotkóvky stojí za zmínku zejména: **kostel svatě Anny** v Gólkowicích z 16. století, a **kostel Všech svatých v Laziskách** z 15. století, který se řadí mezi nejceněnější dřevěné sakrální stavby v Polsku. Oba kostely zaujmou krásnou dřevěnou konstrukcí a neobyčejnými nástěnnými malbami a starobylým vnitřním vybavením.



Kostel svatě Anny v Gólkowicích, fot. T. Renk



Kostel Všech svatých v Laziskách, fot. T. Renk



Kostel Všech svatých v Laziskách, fot. T. Renk

LEGENDA

měřítko 1:30 000

0 0.5 1 1.5 2 km



počátek vodácké stezky

místo zastavení;
místo zastavení – možnost vyzvednutí a spuštění kajaků

portáž, přenášení

nebezpečné místo, je třeba obdat zvýšené opatrnosti

vzdálenost mezi místy vyzvednutí kajaků, průměrná doba sjezdu



kostel, historický kostel

kaple, historická kaplička, kříž

nemocnice, lékárna

koupaliště, půjčovna kajaků

restaurace, bar, kavárna

pláž, odpočívadlo, parkoviště

hotel, jiné ubytovací zařízení

muzeum, obchod, pošta, turistické informace

památník, bunkr, čerpací stanice

historický park, přírodní památka

chráněná oblast